

Milan Kundera: NEZNOSNA LAHKOST BIVANJA

Tomažu je Terezina nenadna prisotnost povzročala neznosno nelagodnost. Vajen aktivnega in burnega spolnega življenja, se je nenadoma znašel v objemu neznanke, ki je s knjigo v roki potrkala na njegova vrata, sedaj pa lahkotno počiva v naročju njegove postelje. Še nikoli poprej se ni počutil tako neznosno ogroženega. Prav zaradi bojazni, da bi moral prekiniti vse skoke čez plot in se navezati na določeno osebo, je zapustil svojo nekdanjo ženo in njenega sina. Misel na to, da bi se moral odpovedati lahkotnim užitkom, ki jih je delil s svojimi ljubavicami, ga je navdajala z neznosno utesnjenostjo.

Tereza je bila kot vse ženske hči svoje matere in očeta. Njena mater je imela na razpolago kar nekaj (8) manj ali bolj ustreznih snubačev. Na tej lestvici bi lahko našla marsikaterega bolj primerne, kot si ga je nazadnje izbrala. Seveda je tej izbiri botrovala manjša neprevidnost, za katero sta bila kriva oba. Lahkotnost, s katero sta se lotila občevarjanja, je rodila sad, ki je postal Terezini materi v neznosno napoto. Tistega »PAZI!« očitno nobeden od obeh, ki sta sodelovala v spolni pregrehi, ni jemal dovolj zares.

Tereza je mladost preživljala s svojo mamo in njenim krušnim očetom. Snubač, ki je bil mimogrede Terezin oče, se nazadnje ni izkazal za dovolj uglajenega, zato si je Terezina mama izbrala novega pokrovitelja. Terezi način življenja, ki ga je preživljala njena mama in njena okolica / prikolica, še zdaleč ni bil po godu. Lahkotnost, s katero je njena mama izločala svoje plinske zamaške, jo je neznosno motila. Še bolj pa ji je šla v nos materina golota, ki jo je morala dan in noč prenašati. Višek vsega pa so bili materini okrvavljeni vložki, katere je vneto nastavljal svoji hčeri, da jih je le ta pridno pospravljala za svojo skrbno materjo.

Tako je Tereza sklenila, da naredi tej zgodbi konec. Na limance ji je nasedel radoživi gospod kirurg po imenu Tomaž. In tako se je Tereza tistega lepega dne, kjer smo začeli našo zgodbo, znašla pred vrati gospoda doktorja Tomaža. Po par globokih vzdihih mu je zaspala v naročju. Nekako se je izvil iz njenega objema in razmišljal o neznosni lahkotnosti bivanja, kjer smo ga tudi našli na začetku romana.

Tomaž je začutil, da se bo na dekletu, ki počiva v njegovem naslonjaču, usodno navezal. Slutil je, da bo dekletu – Terezi - njegova lahkotnost občevarjanja z nasprotnim polom počasi postala neznosna. Ker se je Tomaž počutil neznosno krivega za vse svoje pregrehe, je Terezi kupil psa Bernardinca po imenu Karenin, ta pes pa ni bil pes, temveč psica z moškim imenom, ki ga je dobila po naslovu knjige »Ana Karenina« izpod peresa nekega bradatega ruskega pisatelja. Terezo je predstavil svoji »prijateljici« slikarki po imenu Sabina, s katero se je občasno pregrešil. Tomaževa »prijateljica« je Terezi priskrbel zaposlitev v uredniškem oddelku. Terezo je pritegnila fotografija, za to se je odločila, da bo vneto škljocala za dotično uredništvo. Njen prijatelj Tomaž pa je še naprej opravljal kirurško delo in škljocal druge osebe ženskega spola. Vse do tistega dne, ko so na Češko vdrli grdi Rusi in jo okupirali. Medtem ko je Tereza med okupacijo pridno pritiskala na sprožilec svojega fotoaparata in lovila podobe ruskih vojakov, ki so z neznosno bolečino med nogami opazovali lahkotno oblečene češke punce, je Tomaž resno premišljeval o ponudbi svojega poklicnega kolega iz Švice, ki ga je vabil, naj se mu pridruži v Ženevi, kjer mu je priskrbel takisto delo, ki ga

opravlja v Pragi, le da tam gori ni nadležnih Rusov in domačih kolaboracionistov-špicljev. Tako sta skupaj s Terezo in z gospodom - pardon, z gospo - Kareninom sklenila zapustiti rodno grudico in sta šla na daljši izlet v tujino.

V tujini pa, kot vsi dobro vemo, je lepo le kratek čas, zato je Tomaž razočaran zaradi odhoda iz domače dežele zopet iskal tolažbo pri drugih dekletih. Terezi je to pričelo iti na živce, zato je zapustila obljubljeni deželo in se vrnila v Prago. Tomažu je njena odsotnost postala neznosna, zato se je z lahkoto odpravil za njo. Odločitev je s pomočjo Beethovna temeljito pretehtal in jo sporočil svojemu poklicnemu kolegu, ki mu je priskrbel službo v Švici, nato pa jo je ucvrl za Terezo!

V Švici pa sta pustila prijateljico Sabino, ki ji oddaljenost od rodne grude začuda ni povzročala nobenih težav. Kmalu se je tudi s telesom navezala na univerzitetnega profesorja Franza, ki je bil poročen, ne boste verjeli, z ženo, s katero sta imela tudi hčerko. Franz se je neznosno zatreskal v Sabino, zato se je odločil, da zapusti svojo »drago« ženico in se prepusti spolnim nasladam češke slikarke. Sabini je ta novica postala neznosna, zato se je z lahkoto odločila, da zapusti Franza. Revežu Franzu pa ni preostalo drugega, kot da se izseli iz svojega stanovanja in si najde manjšo sobo, ter poišče toplino med nogami svoje študentke z debelimi lečami / očali.

Vrnimo se nazaj k našima junakoma (pardon, pozabili smo na psa), ki sta / so se vrnila v Prago, kjer je blo Rusov k Rusov. Tomaža so mimogrede vrgli iz klinike zaradi nekega starega članka, v katerem naj bi domačim izdajalcem predlagal, naj si izkopljejo oči po Ojdipovem zgledu. To oblasti ni bilo pogodu, zato so mu ponudili ali odstop ali pa naj podpiše izjavo, s katero obžaluje svoje dejanje. Ker slednjega ni storil, je dobil nogo v rit in je pristal kot pomivalec oken. Tereza je ta čas pridno delala za točilnim pultom in se mimogrede znašla v postelji s tujim človekom. Tomaž pa je ostal zvest (le samemu sebi) in je pridno brisal okenske šipe in na-brisal njihove šarmantne lastnice. Ker so Tomažu počasi pričeli smrdeti lasje po vaginalnih izločkih njegovih delodajalk, je Terezi počasi to postalo neznosno. In je predlagala, da zapustita mesto / Prago in se odpravita živeti na deželo, kjer bo imel Tomaž manj možnosti za pregreho.

Medtem ko sta Tomaž in Tereza uživala radosti kmečkega življenja, se je Sabina nahajala v Združenih državah Amerike, kjer se je odvajala od raznovrstnega kiča (v smislu slikarske in etične estetike). Naš univerzitetni profesor Franz pa je poljubil svojo zlato študentko z velikimi cvikerji in se odpravil na mirovno-zdravniško misijo v Kambodžo. Ker ni hotel umreti na mostu med obema mejama kot heroj, mu je to uspelo malce kasneje, ko ni hotel prepustiti svojega denarja tamkajšnjim mestnim roparjem, in so ga le ti neznosno pretepli, tako da je kasneje doma pred očmi svoje ljubljene žene z lahkoto umrl.

Pa se vrnimo spet na vas, kjer Tomaž vozi ne preveč nov kamion, s katerimi vozi delavce na delo, Tereza pa s Kareninom sprehaja krave na pašo. Tomaž tu prejema pisemca (za katera gospa Tereza sprva misli, da so ljubezenska) od svojega sina, ki se je uprl diktaturi komunistične matere in se predal diktaturi cerkvenega kroga. Gospod oziroma gospa Karenin zboli zaradi rakavega obolenja in pogine. Njeno trpljenje in smrt oba naša glavna junaka še bolj medsebojno povežeta, tako da »združena« z neznosno lahkoto bivanja umreta v pločevini starega kamiona.